

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi A. B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
II AKa 53/23,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych 18 marca 2025 r.:

1. oddala skargę,

**2. zwalnia A. B. od obowiązku ponoszenia wydatków wywołanych
skargą i przejmuje je na rachunek Skarbu Państwa.**

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

UZASADNIENIE

I.

I.1. Skargą z 31 stycznia 2024 r. (data stempla pocztowego) na naruszenie prawa
strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki A. B. (dalej jako:
Skarżący) wniósł o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu II AKa 53/23 prowadzonym przed Sądem
Apelacyjnym w Warszawie nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. zakończenie ww. postępowania i wydania wyroku w sprawie w możliwie najszybszym terminie;
3. zasądzenie od Skarbu Państwa zadośćuczynienia z tytułu poniesionej szkody niematerialnej w wysokości 20 000 zł wraz z odsetkami liczonymi od ww. kwoty.

I.2. W uzasadnieniu skargi Skarżący wskazał, że w sprawie wystąpiła nieusprawiedliwiona bezczynność, która nie znajduje żadnego usprawiedliwienia.

Wraz ze skargą Skarżący złożył wniosek o „umorzenie kosztów postępowania” wywołanych skargą, który uzasadniał brakiem przychodów.

I.3. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie w odpowiedzi na skargę z 12 kwietnia 2024 r. zgłosił udział w sprawie oraz wniósł o oddalenie skargi, ze względu na jej bezzasadność.

I.4. W odpowiedzi na powyższe pismo Skarżący podtrzymał swoje stanowisko w sprawie i rozszerzył argumentację dot. zasadności jego skargi.

II.

1. 30 lipca 2019 r. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie wpłynął akt oskarżenia przeciwko A. B. Postępowanie w tej sprawie toczyło się pod sygn. V K 174/19.
2. 18 marca 2020 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wydał wyrok w sprawie V K 174/19.
3. 24 kwietnia 2020 r. i 27 kwietnia 2020 r. apelacje od powyższego wyroku złożyli kolejno Obrońca Skarżącego oraz Skarżący. Obrońca Skarżącego w apelacji wniósł o uzupełnienie materiału dowodowego (przeprowadzenie ustanej uzupełniającej opinii biegłego sądowego).

4. 28 kwietnia 2020 r. ww. apelacje zostały przyjęte o czym zawiadomiono strony postępowania. Ponadto – po dołączeniu dowodów doręczenia wszystkich zawiadomień o przyjęciu apelacji – akta sprawy zostały przesłane Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do którego wpłynęły 19 maja 2020 r. 21 maja 2020 r. sprawa została wpisana do repertorium II AKa 141/20 a następnie skierowana do SLPS celem wylosowania sędziego referenta. Tego samego dnia sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie sędziego referenta. Następnie Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyznaczył pozostałych sędziów do składu sądu.
5. 23 czerwca 2020 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia rozprawy apelacyjnej, której termin ustalono na 8 sierpnia 2020 r.
6. Na rozprawie 8 sierpnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowił m.in. odroczyć rozprawę wobec konieczności uzupełnienia postępowania dowodowego i wyznaczyć kolejny jej termin z urzędu, dopuścić dowód z ustnej opinii biegłego sądowego oraz przedłużyć tymczasowe aresztowanie wobec Skarżącego. 28 września 2020 r. wyznaczono kolejny termin rozprawy na 3 listopada 2020 r. Na termin ten wezwano biegłego sądowego oraz doprowadzono Skarżącego.
7. Na rozprawie 3 listopada 2020 r. Sąd Apelacyjny przeprowadził dowód z ustnej uzupełniającej opinii biegłego sądowego po czym zamknął przewód sądowy i odroczył ogłoszenie wyroku do 6 listopada 2020 r., kiedy to Sąd Apelacyjny w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie II AKa 141/20 utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.
8. 4 marca 2021 r. (data stempla pocztowego) obrońca Skarżącego wniósł kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 6 listopada 2020 r., sygn. II AKa 141/20. Postanowieniem z 30 września 2021 r., II K 398/21 Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

9. 19 listopada 2021 r. Skarżący złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 6 listopada 2020 r., sygn. II AKa 141/20. W treści wniosku zasygnalizował wystąpienie uchybień stanowiących bezwzględną przyczynę odwoławczą – nienależytą obsadą sądu powstałą na skutek pozostawania w składzie sądu sędziów powołanych na urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.
10. Wyrokiem z 11 stycznia 2023 r., sygn. II KO 111/21 Sąd Najwyższy, na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k.: wznowił z urzędu postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 6 listopada 2020 r., sygn. akt II AKa 141/20 (pkt 1), uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 6 listopada 2020 r., sygn. II AKa 141/20 i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania (pkt 2). We wskazaniach zawartych w uzasadnieniu zobowiązał Sąd Apelacyjny do uwzględnienia zobowiązań konwencyjnych wiążących Polskę w zakresie prawa strony do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd.
11. Akta sprawy wraz z orzeczeniem Sądu Najwyższego wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 1 lutego 2023 r. Tego dnia sprawa m.in. została wpisana do repertorium II AKa 53/23, a następnie skierowana do SLPS celem wylosowania sędziego referenta z wyłączeniem sędziów poprzednio wyznaczonych do orzekania w sprawie II AKa 141/20. 1 marca 2023 r. sprawa została skierowana do SLPS celem wyznaczenia pozostałych członków składu. 8 marca 2023 r. Przewodniczący Wydziału Karnego wydał zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia pozostałych członków składu sądu. Tego samego dnia termin rozprawy apelacyjnej ustalono na 26 kwietnia 2023 r.
12. 15 marca 2023 r. Przewodniczący Wydziału Karnego wydał zarządzenie w przedmiocie przydzielenia sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego

aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia terminu posiedzenia na 6 kwietnia 2023 r.

13. Pismami z 28 marca 2023 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Warszawie) Skarżący wniósł o: wyłączenie od rozpoznania sprawy II AKa 53/23 sędziów delegowanych do Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz sędziów powołanych na urząd sędziego na wniosek nieprawidłowo ukształtowanej KRS.
14. 29 marca 2023 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wezwania Skarżącego do sprecyzowania wniosku o wyłączenie sędziego. Tego dnia zarządzono też wpisanie do repertorium II AKo 118/23 wniosku o wyłączenie sędziego referenta (SSA K. C.) i skierowania tej sprawy do SLPS celem wylosowania sędziego referenta a nadto - wpisanie do repertorium II AKo 117/23 wniosku o wyłączenie jednego z członków składu sądu wyznaczonego do rozpoznania sprawy II AKa 53/23 (SSO del. A. G.) i skierowanie tej sprawy do SLPS celem wylosowania sędziego referenta. Tego samego dnia sporządzono raporty z losowego przydziału spraw II AKo 117/23 i AKo 118/23.
15. Postanowieniami z 5 kwietnia 2023 r., sygn. II AKo 117/23 i II AKo 118/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie nie uwzględnił wniosków o wyłączenie od rozpoznania sprawy II AKa 53/23 SSA K. C. i SSO del. A. G.
16. Na posiedzeniu 6 kwietnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego. 21 kwietnia 2023 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) Skarżący złożył zażalenie na powyższe postanowienie.
17. Na rozprawie 26 kwietnia 2023 r. obrońca Skarżącego ponowił wnioski o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziego referenta i sędziego pozostającego w składzie sądu wskazując, że nie rozpoznano kwestii dotyczących zobowiązań

konwencyjnych wiążących Polskę. Sąd Apelacyjny mając na względzie wytyczne Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z I KO 111/21 przekazującym sprawę do rozpoznania w składzie sądu uwzględniającym wiążące Polskę zobowiązania konwencyjne oraz fakt, iż we wnioskach o wyłączenie sędziów powoływano orzecznictwo ETPCz stwierdził, że w postanowieniach z 5 kwietnia 2023 r., sygn. II AKO 117/23 i II AKO 118/23 nie zrealizowano zaleceń Sądu Najwyższego co do rozpoznania sprawy. W związku z powyższym Sąd postanowił m.in. odroczyć rozprawę bez terminu i przedstawić akta sprawy przedstawić Przewodniczącej Wydziału.

18. 27 kwietnia 2023 r. zarządzono: przyjęcie zażalenia na postanowienie z 6 kwietnia 2023 r. (dot. stosowania środków zapobiegawczych); wpisanie tej sprawy do repertorium II AKz 473/23 i skierowanie jej do SLPS celem wylosowania sędziego referenta. Tego samego dnia sporządzono raport z losowego przydziału sprawy sędziemu referentowi, a nadto wyznaczono pozostały skład sądu. Na zarządzenie z 28 kwietnia 2023 r. wyznaczono termin posiedzenia w sprawie II AKz 473/23 na 24 maja 2023 r.
19. 4 maja 2023 r. obrońca Skarżącego złożył zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 6 kwietnia 2023 r. (w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego).
20. 8 maja 2023 r. Przewodniczący Wydziału wydał zarządzenie w przedmiocie przydzielenia sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia terminu posiedzenia na 11 maja 2023 r.
21. W zarządzeniu z 9 maja 2023 r. Przewodniczący Wydziału stwierdził, że wnioski o wyłączenie sędziów zostały prawomocnie rozstrzygnięte.

22. Na posiedzeniu 11 maja 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie w przedmiocie odroczenia posiedzenia bez terminu z uwagi na złożone 26 kwietnia 2023 r. wnioski obrońcy Skarżącego o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziego referenta (SSA K. C.) oraz sędziego pozostającego w składzie sądu (SSO del. A. G.). Jednocześnie wnioski te zostały przedstawione Przewodniczącemu Wydziału celem nadania im dalszego biegu.
23. Na zarządzenia z 11 maja 2023 r. sprawy w przedmiocie wyłączenia sędziego referenta (SSA K. C.) oraz wyłączenia sędziego pozostającego w składzie sądu wyznaczonego do rozpoznania II AKa 53/23 (SSO del. A. G.) wpisano kolejno do repertorium II AKo 164/23 i II AKo 165/23, a następnie skierowano do SLPS celem wylosowania sędziego referenta. Tego samego dnia sporządzono raporty z losowego przydziału sprawy.
24. Postanowieniem z 24 maja 2023 r., sygn. II AKo 164/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie nie uwzględnił wniosku o wyłączenie sędziego referenta (SSA K. C.) od orzekania w sprawie II AKa 53/23. Tego dnia Sąd Apelacyjny wydał też postanowienie w sprawie II AKz 473/23.
25. 25 maja 2023 r. Przewodniczący Wydziału Karnego wydał zarządzenie w przedmiocie przydzielenia sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia terminu posiedzenia na 25 maja 2023 r. Na posiedzeniu wydano postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego.
26. 26 maja 2023 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 6 września 2023 r. Na rozprawę wezwano m.in. biegłego sądowego.

27. Postanowieniem z 1 czerwca 2023 r., II AKo 165/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie nie uwzględnił wniosku o wyłączenie sędziego pozostającego w składzie sądu wyznaczonym do rozpoznania sprawy II AKa 53/23 (SSO del. A. G.).
28. 14 czerwca 2023 r. (data stempla pocztowego) i 23 czerwca 2023 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Warszawie) kolejno Skarżący i obrońca Skarżącego złożył zażalenie na postanowienie z 25 maja 2023 r. (w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego). Zażalenia te zostały przyjęte do rozpoznania na zarządzenia z 21 czerwca 2023 r. i 26 czerwca 2023 r. Na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału Karnego sprawy zostały wpisane do repertorium II AKz 729/23 i skierowane do SLPS celem wylosowania sędziego referenta. 22 czerwca 2023 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu posiedzenia w sprawie II AKz 729/23 na dzień 19 lipca 2023 r., które odbyło się i zakończyło postanowieniem sądu.
29. 29 czerwca 2023 r. sędzia referent wniósł o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziego pozostającego w składzie sądu wyznaczonym do orzekania w sprawie II AKa 53/23 (SSO del. A. G.).
30. Postanowieniem z 29 czerwca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zwrócił się do Sądu Najwyższego – Izby Karnej o przekazanie sprawy w postaci wniosku wyłączenie od rozpoznania sprawy II AKa 53/23 sędziego pozostającego w składzie sądu innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości.
31. Postanowieniem z 1 sierpnia 2023 r., II KO 88/23 Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku Sądu Apelacyjnego z 29 czerwca 2023 r. (o przekazanie sprawy w przedmiocie wyłączenia SSO del. A. G. od orzekania w sprawie II AKa 53/23 innemu sądowi równorzędnemu).

32. 3 sierpnia 2023 r. Przewodniczący Wydziału Karnego zarządził:

- przydzielenie sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia terminu posiedzenia na 18 sierpnia 2023 r.;

- wpisanie do repertorium II AKo 292/23 sprawy w przedmiocie wyłączenia od rozpoznania sprawy sędziego pozostającego w składzie sądu wyznaczonym do orzekania w sprawie II AKa 53/23 (SSO del. A. G.) oraz skierowanie tej sprawy do SLPS celem wylosowania sędziego referenta. 4 sierpnia 2023 r. sporządzono raport z losowego przydziału sprawy II AKo 292/23 sędziemu referentowi.

33. 9 sierpnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie w sprawie II AKo 292/23 i nie uwzględnił wniosku o wyłączenie SSO del. A. G. od orzekania w sprawie.

34. Na posiedzeniu 18 sierpnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie w przedmiocie stosowania środka zapobiegawczego wobec Skarżącego.

35. Postanowieniem z 18 sierpnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie dopuścił dowód z uzupełniającej pisemnej opinii biegłego sądowego zakreślając mu 10-dniowy termin na sporządzenie opinii.

36. 30 sierpnia 2023 r. Przewodniczący Wydziału Karnego wydał zarządzenie w przedmiocie zmiany składu orzekającego na sesji 6 września 2023 r. w ten sposób, że w miejsce sędziego pozostającego w składzie sądu wyznaczonym do orzekania w sprawie II AKa 53/23 (SSO del. A. G.) wyznaczył sędziego wykonującego obowiązki zastępcy (SSA A. K.). Jednocześnie zarządził zawiadomienie stron postępowania i składu orzekającego o powyższej zmianie. Zmiana składu podyktowana była wnioskiem zastępowanego sędziego o wydłużenie czasu na przygotowanie się do rozpoznania innej sprawy.

37. 5 września 2023 r. do akt sprawy wpłynęła uzupełniająca pisemna opinia biegłego sądowego.
38. Na rozprawie 6 września 2023 r. Skarżący oraz sędzia SSA A. K. złożyli wnioski o wyłączenie SSA A. K. od orzekania w sprawie. Wobec powyższych wniosków Sąd postanowił odroczyć rozprawę i wyznaczyć kolejny jej termin z urzędu.
39. 1 września 2023 r. (data stempla pocztowego) i 6 września 2023 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego) kolejno Skarżący i obrońca Skarżącego złożyli zażalenia na postanowienie z 18 sierpnia 2023 r. (w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego). Zażalenia zostały przyjęte do rozpoznania na zarządzenia z 7 września 2023 r. Tego samego dnia wydano zarządzenie w przedmiocie wpisania sprawy do repertorium II AKz 1105/23 i skierowania sprawy do SLPS celem wyznaczenia sędziego referenta. 8 września 2023 r. sporządzono raport z losowego przydziału w sprawie.
40. Na zarządzenie z 7 września 2023 r. sprawa w przedmiocie wyłączenia SSA A. K. od orzekania w sprawie II AKa 53/23 została wpisana do repertorium II AKo 332/23 i skierowana do SLPS celem wyznaczenia sędziego referenta. Tego samego dnia sporządzono raport losowego przydziału sprawy, przy czym na zarządzenie z 2 października 2023 r. sprawa II AKo 332/23 została zarejestrowana w repertorium VIII AKo 7/23 (zmiana wynikała z Zarządzenia nr 79/23 Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie).
41. 13 września 2023 r. (data stempla pocztowego) Skarżący cofnął wniosek o wyłączenie SSA A. K. od rozpoznania sprawy II AKa 53/23.

42. 15 września 2023 r. wyznaczono termin posiedzenia w sprawie II AKz 1105/23 (w przedmiocie zażaleń na stosowanie środków zapobiegawczych) na 25 października 2023 r. Na zarządzenie z 2 października 2023 r. sprawa II Akz 1105/23 została zarejestrowana w repertorium VIII AKz 42/23.
43. 2 października 2023 r. Przewodniczący Wydziału Karnego wydał zarządzenie w przedmiocie przydzielenia sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia terminu posiedzenia na 26 października 2023 r.
44. Postanowieniem z 16 października 2023 r., sygn. VIII AKo 7/23 (II AKo 332/23) Sąd Apelacyjny w Warszawie nie uwzględnił wniosków o wyłączenie SSA A. K. od rozpoznania sprawy II AKa 53/23.
45. Na posiedzeniu 25 października 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie w sprawie VIII AKz 42/23 (II AKz 1105/23), tj. w przedmiocie zażalenia na postanowienie o stosowaniu środków zapobiegawczych wobec Skarżącego.
46. Na posiedzeniu 26 października 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego.
47. Na skutek zarządzenia nr 70/2023 Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 września 2023 r., 16 listopada 2023 r. dokonano ponownego przydziału sprawy II AKa 53/23 i zmieniono skład sądu wyznaczonego do rozpoznania sprawy (poza referentem).
48. SSA A. K. złożyła wniosek o wyłączenie jej od rozpoznania sprawy II AKa 53/23. 25 października 2023 r. sprawa w tym przedmiocie została wpisana do repertorium II

AKo 395/23 i skierowana do SLPS celem wyznaczenia sędziego referenta. Tego samego dnia sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie sędziego referenta.

49. 15 listopada 2023 r. (data stempla pocztowego) obrońca Skarżącego złożył zażalenie na postanowienie z 26 października 2023 r. (w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych). Zażalenie to zostało przyjęte do rozpoznania na zarządzenie z 17 listopada 2023 r. Ponadto na zarządzenie z 17 listopada 2023 r. sprawa została wpisana do repertorium II AKz 1337/23. Tego samego dnia sporządzono raport z losowego przydziału w sprawie sędziego referenta i pozostałego składu sądu. 20 listopada 2023 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu posiedzenia w sprawie II AKz 1337/23 na 20 grudnia 2023 r.
50. Postanowieniem z 23 listopada 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, sygn. II AKo 395/23 nie uwzględnił żądania SSA A. K. od wyłączenia jej od rozpoznania sprawy II AKa 53/23.
51. Na posiedzeniu 20 grudnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie w sprawie II AKz 1337/23.
52. 31 stycznia 2024 r. (data stempla pocztowego) Skarżący wniósł pismo zatytułowane jako „skarga na nienależytą obsadę sądu”, w której wniósł o wyłączenie SSA K. C. i SSA A. K. od rozpoznania sprawy II AKa 53/23.
53. 31 stycznia 2024 r. (data stempla pocztowego) Skarżący wniósł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie II AKa 53/23.
54. 2 lutego 2024 r. Przewodniczący Wydziału wydał zarządzenie w przedmiocie przydzielenia sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia

terminu posiedzenia na 15 lutego 2024 r. Na zarządzenie z 5 lutego 2024 r. w miejsce wyznaczonego sędziego referenta wyznaczono zastępcę.

55. 6 lutego 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia rozprawy apelacyjnej na 15 kwietnia 2024 r. Na termin rozprawy wezwano m.in. biegłego sądowego.
56. 7 lutego 2024 r. sprawy z wniosku Skarżącego o wyłączenie SSA K. C. i SSA A. K. zostały wpisane do repertorium kolejno II AKo 49/24 i II AKo 50/24 oraz skierowane do SLPS celem wylosowania sędziego referenta. 8 lutego 2024 r. sporządzono raporty z losowania – przydziału w sprawie sędziego referenta.
57. Na posiedzeniu 15 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny wydał postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego. 28 lutego 2024 r. (data stempla pocztowego) Skarżący złożył zażalenie na powyższe postanowienie.
58. Postanowieniami z 4 marca 2024 r., sygn. II AKo 49/24 i II AKo 50/24 Sąd Apelacyjny w Warszawie wyłączył od orzekania w sprawie II AKa 52/23 SSA K. C. i SSA A. K.
59. 5 marca 2024 r. odwołano termin rozprawy apelacyjnej wyznaczony na dzień 15 kwietnia 2024 r. i skierowano sprawę na przedwydział celem wylosowania referenta sprawy.
60. 6 marca 2024 r. sporządzono raporty z losowego przydziału sprawy sędziemu referentowi oraz przydziału pozostałego składu sądu.

61. Na posiedzeniu 9 kwietnia 2024 r. wydano postanowienie w sprawie II Akz 190/24 (w przedmiocie zażalenia na postanowienie z 15 lutego 2024 r.)
62. 8 maja 2024 r. Przewodniczący Wydziału wydał zarządzenie w przedmiocie przydzielenia sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia terminu posiedzenia na 17 maja 2024 r.
63. 14 maja 2024 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na dzień 14 czerwca 2024 r., na który wezwano m.in. biegłego sądowego.
64. Na posiedzeniu 17 maja 2024 r. wydano postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych wobec Skarżącego.
65. 29 maja 2024 r. (data stempla pocztowego) Skarżący złożył wniosek o wyłączenie od orzekania w sprawie sędziów powołanych na urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonej przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.
66. 29 maja 2024 r. (data stempla pocztowego) i 7 czerwca 2024 r. (data stempla pocztowego) kolejno Skarżący oraz obrońca Skarżącego złożyli zażalenie na postanowienie z 17 maja 2024 r. Sprawa została wpisana do repertorium II AKz 370/24. 7 czerwca 2024 r. sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie sędziego referenta. 12 czerwca 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu posiedzenia w tej sprawie na 16 lipca 2024 r.
67. Na rozprawie 14 czerwca 2024 r. Sąd postanowił nie uwzględniać wniosku dowodowego z ustnej opinii biegłego sądowego jako zmierzającego

do przedłużenia postępowania. Ponadto sąd postanowił odroczyć wydanie wyroku do 19 czerwca 2024 r.

68. 18 czerwca 2024 r., z uwagi na chorobę sędziego pozostającego w składzie sądu wyznaczonego do rozpoznania sprawy II AKa 53/23, termin ogłoszenia wyroku został zmieniony na 27 czerwca 2024 r.
69. 24 czerwca 2024 r., z uwagi na chorobę sędziego pozostającego w składzie sądu wyznaczonego do rozpoznania sprawy II AKa 53/23, odwołano termin ogłoszenia wyroku wyznaczony na 27 czerwca 2024 r.
70. Na zarządzenie z 22 lipca 2024 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 3 września 2024 r.
71. 26 lipca 2024 r. Przewodniczący Wydziału wydał zarządzenie w przedmiocie przydzielenia sprawy w przedmiocie określenia tymczasowego aresztowania do referatu wyznaczonego przez SLPS sędziego sprawozdawcy oraz wyznaczenia terminu posiedzenia na 7 sierpnia 2024 r.
72. Na posiedzeniu 7 sierpnia 2024 r. Sąd Apelacyjny wydał postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych względem Skarżącego.
73. 9 sierpnia 2024 r. (data stempla pocztowego) Skarżący wniósł o wyłączenie SSO del. A. D. od orzekania w sprawie II AKa 53/23 (wyznaczonej w miejsce nieobecnej SSA M. A. P.).
74. Postanowieniem z 28 sierpnia 2024 r., II AKo 449/24 Sąd Apelacyjny w Warszawie nie uwzględnił ww. wniosku.

75. Na rozprawie 3 września 2024 r. Sąd postanowił prowadzić rozprawę od początku z uwagi na zmianę składu sądu. Strony postępowania wniosły o przesłuchanie na rozprawie biegłego sądowego. Wobec powyższych wniosków sąd postanowił odroczyć rozprawę do 24 września 2024 r. oraz przedstawić akta Przewodniczącemu Wydziału celem wyznaczenia zastępcy w miejsce SSO del. A. D., ze względu na planowany urlop sędziego.
76. 5 września 2024 r. Przewodniczący Wydziału wyznaczył zastępcę w miejsce SSO del. A. D.
77. 5 września 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie przyjęcia do rozpoznania zażalenia obrońcy Skarżącego z 28 sierpnia 2024 r. (data stempla pocztowego) na postanowienie z 7 sierpnia 2024 r. (w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych). Tego samego dnia wydano zarządzenie w przedmiocie wpisania sprawy do repertorium II AKz 726/24. 6 września 2024 r. sporządzono raport z losowego przydziału sprawy. 9 września 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu posiedzenia na 24 września 2024 r. Na posiedzeniu 24 września 2024 r. wydano postanowienie w sprawie II AKz 726/24.
78. 24 września 2024 r. Sąd zamknął rozprawę i ogłosił wyrok w sprawie II AKa 53/23. Ponadto na posiedzeniu 24 września 2024 r. Sąd Apelacyjny wydał postanowienie w sprawie II AKz 726/24

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Według art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023 poz. 1725, dalej: u.s.p.p.)

strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodejmowaniu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

Ten utrwalony standard orzecniczy wyznacza swoiste domniemanie co do zaistnienia przewlekłości postępowania lub jego braku. Trzeba jednak zaznaczyć,

że ocena tego, czy w danym postępowaniu doszło do przewlekłości postępowania może być oceniane w sposób mechaniczny poprzez ograniczenie się wyłącznie do upływu czasu i subiektywnych odczuć Skarżącego. Standard ochrony prawa do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki ma charakter zindywidualizowany, co oznacza konieczność uwzględnienia konkretnych realiów sprawy i jej kontekstu sytuacyjnego (np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 września 2021 r., I NSP 145/21; 14 września 2022 r., I NSP 251/22). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się więc, że przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy postępowanie prowadzone jest rozwlekale i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. Wskazuje się przy tym, że czas trwania postępowania wyznaczany jest nie tylko poprzez czynności sądu, ale także przez aktywność stron (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 kwietnia 2023 r., I NSP 23/23; 25 listopada 2020 r., I NSP 163/20; 25 maja 2023 r., I NSP 82/23).

2. Przyjmując powyższy pogląd za własny, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania nie pozwala na przyjęcie, że było ono prowadzone przewlekłe.

Na wstępie należy podkreślić, że ocenie należało poddać łączny okres trwania postępowania apelacyjnego przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, toczącego się zarówno pod sygn. II AKa 141/20 jak i pod sygn. II AKa 53/23. Postępowanie II AKa 53/23 toczyło się na skutek wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania II AKa 141/20 (wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2023 r., II KO 111/21).

Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie prawa wskazuje się, że wznowienie prawomocnie zakończonego procesu karnego należy traktować jako kontynuację poprzedniego postępowania (zob. W. Koziół (w:) Kodeks postępowania karnego, Komentarz, Tom II, (red.) D. Drajewicz, 2020, wyd. 1, Legalis, uwagi do rozdziału 56; por. też postanowienia Sądu Najwyższego z: 22 stycznia 2019 r., I NSP 53/18; 12 marca 2019 r., I NSP 8/19).

Powyższe oznacza, że postępowanie przed sądem apelacyjnym, od dnia wpływu akt wraz z apelacją (19 maja 2020 r.) do wydania wyroku w sprawie

II AKa 53/23 (24 września 2024 r.) toczyło się łącznie 4 lata i 4 miesiące. Uwzględniając, że postępowanie przed Sądem I instancji toczyło się od 30 listopada 2019 r. (data wpływu aktu oskarżenia do sądu), należy stwierdzić, że postępowanie w sprawie trwało ponad 5 lat.

Jak jednak wskazano w pkt. III.1. niniejszego uzasadnienia, sam fakt, że postępowanie toczyło się przez wskazany wyżej okres nie jest wystarczający do stwierdzenia przewlekłości tego postępowania. Przede wszystkim należało uwzględnić, że postępowanie w sprawie III AKa 53/23 toczyło się na skutek wznowienia postępowania i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd Apelacyjny w Warszawie musiał zatem ponownie przeprowadzić szereg czynności procesowych w sprawie, w tym przeprowadzić na nowo postępowanie dowodowe. W sposób oczywisty i usprawiedliwiony skutkowało to wydłużeniem łącznego czasu trwania postępowania objętego skargą.

Analizując przebieg całego postępowania należy zauważyć, że rozprawa apelacyjna w sprawie II AKa 141/20 została wyznaczona zarządzeniem z 23 czerwca 2020 r., zatem nieco ponad miesiąc od daty wpływu akt sprawy do Sądu Apelacyjnego (19 maja 2020 r.) i dwa dni po wylosowaniu składu sądu (21 maja 2020 r.). Podobnie termin rozprawy w sprawie II AKa 53/23 został wyznaczony nieznacznie po miesiącu od daty wpływu akt do sądu celem ponownego rozpoznania sprawy (akta wpłynęły do Sądu Apelacyjnego 1 lutego 2023 r., natomiast termin rozprawy wyznaczony został na zarządzenie z 8 marca 2023 r.).

Do czasu wniesienia rozpatrywanej skargi Sąd Apelacyjny wyznaczył łącznie trzy terminy rozprawy (na 26 maja 2023 r., 6 września 2023 r. i 15 kwietnia 2024 r.), przy czym w każdym z ww. terminów rozprawa odraczana była ze względu na konieczność rozpoznania licznych wniosków o wyłączenie sędziów składanych przez Skarżącego. Dalsze czynności nakierowane na wyznaczenie kolejnych terminów rozprawy podejmowane były w niedużych odstępach czasu od dat rozstrzygnięć zapadłych w przedmiocie wniosków o wyłączenie sędziów tudzież ujawnienia się innych okoliczności wobec których termin rozprawy/ogłoszenia wyroku musiał ulec zmianie (np. choroby sędziego) i wynosił najdłużej ponad 3 miesiące (liczone od dnia wydania postanowienia z 16 października 2023 r.,

VIII AKo 7/23 w przedmiocie wniosku Skarżącego o wyłączenie sędziego z 6 września 2023 r. do dnia wydania zarządzenia z 6 lutego 2024 r. w przedmiocie wyznaczenia terminu rozprawy na 15 kwietnia 2024 r.). Trzeba też wskazać, że pomiędzy ww. czynnościami doszło do zmiany składu sądu z uwagi na zmianę organizacji przydziału spraw (16 października 2023 r.), rozpoznano zażalenie Skarżącego na postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych (postanowienie z 25 października 2023 r., VIII AKz 42/23), wydano postanowienie w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych (postanowienie z 26 października 2023 r.), nadano bieg zażaleniu Skarżącego na postanowienie z 26 października 2023 r. oraz rozpoznano żądanie SSA K. K. od wyłączenia jej od rozpoznania sprawy II AKa 53/23 (postanowienie z 23 listopada 2023 r.).

Powyższe wskazuje, że na długość postępowania w sprawie wpłynęła duża aktywność samego Skarżącego, który składał liczne wnioski o wyłączenie kolejnych sędziów od rozpoznania sprawy oraz zaskarżał kolejne postanowienia Sądu Apelacyjnego. Każda z takich aktywności Skarżącego obligowała sąd do podjęcia szeregu dodatkowych czynności w sprawie nakierowanych na nadanie każdej sprawie wywołanej takim wnioskiem czy zażaleniem odpowiedniego biegu, co już samo w sobie negatywnie rzutowało na długość trwania postępowania w sprawie, lecz było w pełni uzasadnione wymogami procedury karnej.

Mimo, że same wnioski o wyłączenie sędziego były procedowane przez Sąd Apelacyjny w Warszawie bez zbędnej zwłoki, co wynika już z samych dat, w których zostały rozpoznane (najdłuższy okres oczekiwania rozpoznania jednego z takich wniosków wynosił 40 dni i dotyczył wniosku z 6 września 2023 r., który został rozstrzygnięty postanowieniem z 16 października 2023 r., VIII AKo 7/23), to nie bez znaczenia pozostaje, że dwukrotnie wnioski o wyłączenie sędziów składane były ustnie do protokołu na terminie rozprawy (26 kwietnia 2023 r. i 6 września 2023 r.) przez co konieczne było odroczenie rozprawy w ww. terminach. Trzeba przy tym wskazać że Skarżący już wcześniej dysponował informacjami uzasadniającymi złożenie tych wniosków, a wniosek zgłoszony 6 września 2023 r. został wycofany przez Skarżącego. Kolejny wyznaczony przez sąd termin rozprawy (ustalony na 15 kwietnia 2024 r.)

nie doszedł do skutku ze względu na uwzględnienie jednego z wniosku o wyłączenie Skarżącego wobec czego konieczne było wyznaczenie nowego składu sądu.

Aby zobrazować liczne czynności podejmowane przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w związku z wioskami i innymi pismami Skarżącego, przedstawiono je w kolejności chronologicznej wyżej (pkt. II uzasadnienia).

Wobec przedstawionego stanu rzeczy uzasadnione jest stwierdzenie, że Skarżący swoim zachowaniem sam tamował tok postępowania w sprawie i uniemożliwiał przeprowadzenie postępowania dowodowego, którego to uzupełnienia przez Sąd Apelacyjny sam żądał. Na skutek składanych przez niego wniosków na trzech kolejnych terminach rozprawy niemożliwe było podejmowanie czynności nakierowanych na rozpoznanie apelacji. Dodatkowo, oczywiste i uzasadnione jest, że postępowanie uległo wydłużeniu w konsekwencji zmiany składu sądu, który przed podjęciem kolejnych czynności w sprawie musiał przecież zaznajomić się z przedmiotem sprawy.

Reasumując powyższe rozważania należy wskazać, że działanie Sądu Apelacyjnego w Warszawie na żadnym etapie postępowania nie było opieszale. Przeciwnie – Sąd Apelacyjny w Warszawie podejmował kolejne czynności w sprawie bez zbędnej zwłoki, na co wskazuje przedstawiony wyżej przebieg postępowania (w pkt. II uzasadnienia). W większości kolejne czynności sądu były podejmowane w odstępie kilku, maksymalnie kilkunastu dni (wyjątkowo i zaledwie kilka razy okres ten zbliżał się do miesiąca). I choć okres rozpoznania sprawy był znaczny, to jednak nie nosił znamion przewlekłości. Był on uzasadniony dodatkowymi czynnościami jakie na skutek zachowania Skarżącego musiał podejmować sąd.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość.

3. Sąd Najwyższy, na podstawie art. 623 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. uwzględnił wniosek Skarżącego o zwolnienie go z obowiązku uiszczenia opłaty od skargi i przejął wydatki wywołane niniejszą skargą na rachunek Skarbu Państwa. Z informacji zawartych w piśmie Skarżącego załączonym do skargi wynika bowiem,

że Skarżący nie uzyskuje przychodów i nie jest w stanie ponieść kosztów związanych z wniesieniem skargi.

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

Sk

[a.ł]